

RAMON SOLSONA | Autor d'Allò que va passar a Cardós' (Proa)

“La gent que vol sortir de la misèria ha existit sempre... i els prejudicis, també”

Un dels molts avantatges que té entrevistar Ramon Solsona és que et fa entendre els conceptes més enrevesats amb claredat, amb el seu parlar didàctic, ple d'exemples, amè, de bon professor. Tornem a trobar-nos per parlar de la seva darrera novel·la *Allò que va passar a Cardós* (Ed. Proa) i m'explica, amb una barreja d'humilitat i orgull, que s'acaba d'editar la segona edició. I és que aquesta *epopeia pallesega*, després de *L'Home de la Maleta*, la seva altra anterior novel·la, premi Sant Jordi 2010, no es mereix menys.

‘Què va passar a Cardós’ comença amb l'assassinat d'un guàrdia civil, però no és una novel·la negra. Com la definiria?

(S'ho pensa una estona) No és fàcil definir-la. Hi ha de tot, però explica l'arribada de milers d'obriers a la Vall de Cardós, per construir-hi una hidroelèctrica i tot allò que aquest fet comporta; potser la definiria com una “novel·la industrial”.

La revista ‘Pallaresos’ –els seus textos articulen la novel·la– diu que el Pallars Jussà és el ‘Far West’. Ho continua sent?

No, en absolut. De llocs aïllats cada cop en queden menys. El flux de trànsit i les bones comunicacions

han eliminat aquesta sensació de llunyania. Això no vol dir que la situació no sigui millorable.

La novel·la és un homenatge als herois anònims, vinguts d'arreu de l'estat.

La cita de Bertold Brecht inicial ho deixa clar. Totes les indústries que es van fer al llarg del segle XX, des de les hidroelèctriques fins als pantans, estan fets per gent desarrelada, que vivia lluny de les seves llars, que patia i que no poques vegades hi deixava la vida. Hi ha una reflexió sobre això.

Molts d'aquest herois hi van fer arrels, al Pallars.

Però no tots. A vegades aquests treballadors ja venien d'unes altres obres i marxaven en acabar. Els que es queden híbrids, hi fan família i arrels allà. Com els que jo he conegut, els

fills dels quals parlen un pallerès envejable.

La realitat migratòria la veiem ara a Europa, d'una manera dramàtica.

La gent que necessita sortir de la misèria existia el 1965, com a la novel·la, i existeix ara. La desigualtat i els prejudicis són exactament els mateixos...

Hi ha persones, a la novel·la, que fan monòlegs, com davant d'una càmera.

Ens ajuden a contextualitzar la novel·la, oferint una perspectiva sociològica d'aquella època.

Hi ha una reflexió i un homenatge a tots els herois anònims que han construït, amb patiment, les grans obres